BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA” SIBIIU

Anul al 55-lea — 14 Pagini — EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei — 14 Pagini — Nr. 135 Joi 19 Mai 1938 — P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN TARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNA și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Proprietar: „UNIVERSUL”, S. A. Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT: STELIAN POPESCU

Unificarea legislativă

Condițiunile în care a fost aplicată noua legiuire penală timp de aproape un an și jumătate, îndreptățesc o grăbire a unificării celorlalte legiuiri fundamentale: codul civil, procedura civilă, codul comercial.

Trecerea dela starea în care erau în vigoare coduri și proceduri penale deosebite în vechiul regat, în Transilvania, în Basarabia, în Bucovina, la starea de unificare, s'a desăvârșit în chipul cel mai satisfăcător, nedeterminând de cât necesitatea înlăturării inadvertențelor scoase la lumină de experiența de toate zilele, lucrare ce este aproape terminată.

Este adevărat că proectele celorlalte coduri și lucrările aferente sunt încă în curs de elaborare, unele înnaintate mai mult, altele mai puțin, din diferite cauze, printre care succesiunea prea multor organe investite cu aceste lucrări și pluralitatea compunerii lor nu este cea mai mică.

Este tot atât de adevărat însă că, după două decenii dela Unire, se simte nevoe și se impune îndatorirea imprimării unui ritm mai accelerat desăvârșirii acestei opere legislative, atât din punctul de vedere al unificării, cât și din punctul de vedere al adaptării la concepțiile și necesitățile actuale.

O idee ce ni se sugerează cu stăruință din lumea juridică, și în special din teritoriile liberate — element important în cauză — este aceea de a se proceda la complectarea unificării legislative în etape, așa cum s'a făcut și în alte țări, generalizându-se lucrările terminate.

Astfel, de ce nu s'ar introduce astăzi regimul legal unic al căsătoriei și divorțului și s'ar menține diversitatea existentă, numai pentrucă materia convențiunilor sau alta din dreptul civil n'ar fi pusă la punct?

Dece, într'o vreme când litigiile comerciale ocupă un loc mai însemnat de cât ori când în activitatea justiției, nu s'ar legifera pe întinsul țării părțile terminate din codul comercial?

Și de ce ansamblul de dispozițiuni procedurale alcătuite definitiv n'ar fi pus în aplicare, cu efectul de a se înlătura cât mai repede cel puțin o parte din acele deosebiri ce dăunează principiul oricărei legiuiri și în special celor referitoare la felul cum se asigură o cât mai bună distribuțiune a justiției?

Prin noua lege administrativă se suprimă ultimele reflexuri ale hotarelor de altă dată în puterea executivă.

Acest act de dreptate se cuvine să fie făcut și pentru puterea judecătorească.

După sesiunea consiliului Societății Națiunilor

Sesiunea de Mai a Consiliului Societății Națiunilor și-a terminat lucrările. Dacă încercăm să caracterizăm rezultatele activității ei, constatăm că toate chestiunile importante, care au figurat pe ordinea de zi, sunt în directă legătură cu principiul securității colective.

După ce experiența sancțiunilor, puse în mișcare contra Italiei, considerată de Ligă agresoare a Etiopiei, s'a dovedit lipsită de eficacitate, instituția de la Geneva a avut prudența să se abțină de a interveni, în toate marile conflicte internaționale, din ultimii doi ani. Războiul din Spania a intrat în competența comitetului de neintervenție de la Londra; torpilajele din Mediterana au făcut obiectul conferinței de la Nyon, conflictul chino-japonez a fost examinat fără succes de conferința dela Bruxelles; acordul italo-iugoslav, încheiat la Belgrad, n'a fost înregistrat la Geneva; acordul anglo-italian s'a încheiat la Roma, în afară de Ligă ; înfăptuirea Anschlussului n'a pus în mișcare Consiliul instituit de tratate, paznic și garant al independenței Austrici.

In fața unei politici a păcii armate și a echilibrului bazat pe raporturile de forțe, dreptul constatat, afirmat sau edictat la Geneva s'a dovedit fără putere.

Neputința dreptului de a trage mai greu în cumpănă de cât forța nu dovedește nici inexistența, nici inutilitatea lui. Ea ne duce cel mult la încheierea că umanitatea de azi n'are încă pregătirea morală pentru un ideal încă inaccesibil și că vor trebui încă multe străduințe pentru ca autoritatea dreptului să aibă locul, pe care l-ar merita, în viața internațională.

In așteptare — cu amărăciune, dar cu realism, — trebue să spunem lucrurilor pe nume. Consiliul Societății Națiunilor a recunoscut el însuși implicit realitatea acestei situații și s'a refugiat într'o atitudine de abținere sau de concesiune.

In problema spaniolă, d. Alvarez del Vayo a încercat în repetate rânduri la Geneva, să pună capăt politicii de neintervenție în Spania. Mai mult ca oricând, după acordul anglo-italian, o asemenea tentativă trebuia să se dovedească inutilă. La cererea delegatului republicii spaniole de a se renunța la politica de neintervenție, lordul Halifax a opus refuzul Marei Britanii, motivat în fapt cu prezența voluntarilor străini în ambele tabere în luptă și cu necesitatea salvării păcii, prin continuarea străduințelor consiliului dela Londra de a retrage voluntarii din Spania. Consiliul își însușește punctul de vedere britanic cu patru voturi contra proectului de rezoluție del Vayo, 2 pentru și nouă abțineri, ceeace arată ce conflict de conștiință a determinat pe membrii consiliului să aleagă între afirmarea academică a dreptului și obligația concretă de a menține pacea.

Aceiași atitudine de abținere este adoptată de Consiliu și față de apelul guvernului chinez, relativ la agresiunea japoneză contra Chinei. Și în acest domeniu, proectul de rezoluție consacră politica de neintervenție forțată a Ligii și îngăduie numai acțiunea individuală de asistență a statelor membre sau recomandă aplicarea normelor de umanitate în conducerea războiului.

Politica Ligii era, prin definiție, o politică de intervenție, sub forma asistenței colective a statelor în favoarea victimei unei agresiuni neprovocate. Lipsit de posibilitatea de a mai pune în aplicare mecanismul sancțiunilor, Consiliul este silit să facă o politică de neintervenție în formală contradicție cu prevederile pactului.

In asemenea condițiuni, era natural ca Societatea Națiunilor să redea libertatea de acțiune necesară statelor membre pentru recunoașterea individuală în drept a suveranității italiene asupra Etiopiei, cum era logic să se deslege Elveția de obligația art. 16 de a aplica sancțiuni economice și financiare agresorului, restituind astfel acestei țări neutralitatea integrală, de care ea consideră că are nevoie, spre a-și asigura existența națională, într'o situație internațională profund modificată.

Chemată să se pronunțe în cazuri concrete, de a căror soluție depinde pacea generală, Liga închide ochii asupra neaplicării pactului.

Societatea Națiunilor ține, totuși, să-și păstreze ființa întreagă și să menție principiile și mecanismul pactului. Chemat să decidă asupra propunerii de reformă a pactului, făcută de delegații republicei Chinei, Consiliul preferă să vadă această țară părăsind Liga, de cât să ia o hotărâre, care ar duce la transformarea pactului într'o declarație de principiu și a Societății Națiunilor într'un institut de științe morale și politice internaționale.

D. Comnen, delegatul României, a avut deplină dreptate să se opună la cererea de reformare a pactului. Într'adevăr, chiar dacă într'un răstimp destul de îndelungat, aplicarea pactului nu va putea da rezultate pozitive, el consacră principii și stabilește reguli prețioase pentru statele mijlocii sau mici. Acestea au un mare interes ca o instituție internațională ca acea dela Geneva să consfințească principiul egalității statelor și să afirme cu nepărtinire regula dreptului internațional. Mutilarea pactului internațional ar duce „la transformarea regulelor precise de drept al gintilor, în simple precepte de morală internațională“. Urmarea unei asemenea schimbări ar fi extrem de supărătoare pentru toate statele europene, a căror politică externă se întemeează pe puterea securității regionale și e organizată prin tratate și pacte în cadrul pactului Societății Națiunilor. In această categorie, pe lângă Marea Britanie și Franța, Soviete și țările nordice, intră toate statele din Europa Orientală, dunăreană și balcanică.

Chiar dacă astăzi lipsește jandarmul internațional, care să asigure aplicarea legii, nu este indiferent dacă există sau nu instanța, care să afirme dreptul și să contribuie astfel la crearea acelei opinii internaționale, care în atâtea țări are însă o influență hotărîtoare asupra acțiunii guvernelor.

Primul ministru al Turciei la Belgrad

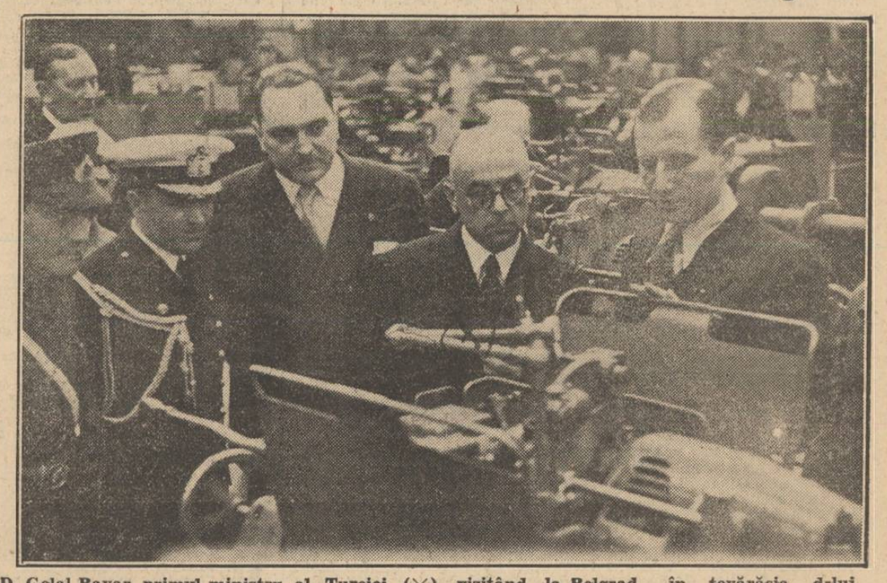

D. Gelal Bayar, primul ministru al Turciei (X) vizitând la Belgrad, în tovărășia d-lui Stoiadinovici fabrica de avioane dela Racovița (lângă Belgrad)

Japonezii au trecut Fluviul Galben

Peking, 16 (Rador). — Din sursă oficială japoneză se anunță că ofensiva trupelor japoneze se desfășoară cu mare rapiditate spre Cengtung.

Forțele japoneze au trecut Fluviul Galben și au tăiat linia ferată ce merge la Lunghai.

Trupele chineze se retrag în dezordine.

Hotel mistuit de flăcări in Statele-Unite

Numeroase cadavre carbonizate scoase de sub ruine

New York, 16 (Rador). — Un mare hotel din orașul Atlanta (Georgia) a fost mistuit de flăcări.

Pompierii sosiți în grabă au scos din flăcări 12 persoane grav rănite. De asemeni, au fost scoase cadavrele a 26 pasageri.

Lipsesc încă 20 persoane.

Lucrările de stingere a incendiului sunt mult stingherite de vânt, precum și de împrejurarea că clădirea amenință să se prăbușească.

Cauzele incendiului n'au fost încă stabilite.

Marele Voevod Mihai s'a inapoiat in Capitală

Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba Iulia, — însoțit de d. comandor Preda Fundățeanu, adjutant regal, — s'a inapoiat în Capitală, cu un tren regal, Luni la orele 6 după amiază, descinzând în gara Mogoșoaia.

Marele voevod Mihai și d. prof. N. Iorga la mânăstirea Cozia

Spre deslegarea problemei sătești

de N. BATZARIA

In ce constă această problemă se știe și încă de mult, precum se mai știe că în jurul ei a luat ființă și a crescut o literatură destul de bogată.

Rezumată în cât mai puține cuvinte, problema sătească, adică deslegarea ei, constă din îmbunătățirea condițiunilor de traiu material și sufletesc al țăranilor, din ridicarea a ceeace se numește „standardul de viață“, din asigurarea unor mai bune condițiuni sanitare și igienice, precum și din o sporire a rentabilității ocupațiilor păturii țărănești. Sporirea rentabilității prin o agricultură mai sistematică, prin o mai bună îngrijire a vitelor, prin o întrebuințare mai rațională a pământului, precum și a timpului liber, de care dispun țăranii. De asemenea, prin luarea de măsuri, care, pe de o parte, să le înlesnească țăranilor găsirea de credit cu dobândă mică, iar, pe de altă parte, să-i ferească de exploatarea cămătarilor și a altor intermediari.

La deslegarea acestei probleme, care, precum se vede, prezintă mai multe aspecte, colaborează de mai mulți ani de zile mai multe autorități și instituțiuni publice. In deosebi, următoarele ministere: ministerul de agricultură, ministerul educației naționale, ministerul sănătății ,ministerul cultelor, ministerul de finanțe, ministerul de industrie și comerț, ministerul de interne. Ba chiar și ministerul apărării naționale prin educația ce dă tinerilor, cari își fac serviciul militar.

V'n apoi Băncile populare, cooperativele, diferitele asociații culturale, etc.

Totuși, nici cei mai optimiști n'ar putea susține că am fi aproape de deslegarea problemei sătești sau că, în tot cazul, s'ar fi realizat progrese oarecum mulțumitoare în direcțiunea aceasta.

Adevărul, care este așa de lesne de văzut și de constatat, glăsuește că pătura noastră țărănească se prezintă, continuă a se prezenta prost sub toate raporturile. Luați individual și comparați tot individual, cu țăranii altor popoare, locuitorii satelor românești nu sunt nici mai puțin isteți la minte, nici mai puțin muncitori și dornici de

(Continuare în pag. 2-a)

ASPECTE SOCIALE DIN ARDEAL

Revenire la portul național

de I. AGÂRBICEANU

Un alt merit principial al școlii românești de după unire este lupta dusă, cu succes în multe părți, pentru revenirea la portul național. Nu cunosc mai deaproape legăturile ce pot fi între limba și portul național al unui popor, dar pot afirma din experiență că la noi, în cele mai multe locuri, învrăstarea limbei cu cuvinte străine și pierderea ei a mers mână în mână cu pierderea portului național. Tot așa cred că a putut constata ori cine că în ținuturile din Ardeal unde sunt cele mai frumoase porturi naționale se vorbește și cea mai curată limbă românească.

Regiunile sărace dela noi, ținuturile din jurul marilor orașe străine în centrul și apusul provinciei, satele cari au fost înfeudate marilor latifundii până la reforma agrară, au pierdut parțial sau total portul străvechiu. In aceste regiuni odată cu oamenii au sărăcit și limba și portul. Și după cum s'a întunecat și îngreuiat graiul așa s'a întunecat și portul, nemai putându-i deosebi în multe sate pe români de minoritari, după port.

Infloritele cămăși și ii, șurta și catrința, au fost schimbate cu rochii mohorâte. Cioarecii albi de pănură, sau sora de pânză, s'au schimbat în pantaloni de postav ieften. Igiena corpului și îmbrăcămintii a suferit și ea în urma acestei schimbări: haina întunecată se poartă neschimbată până se rupe, în vreme ce luminatul port românesc, și la bărbați și la femei, nu sufere lipsa schimbului.

Desigur că pilda orașului, pilda țărănimei străine, și mai ales miseria vieții au contribuit în mare măsură la părăsirea portului. Costumul alb românesc se ține cu cheltuială.

Pierderea lui era în creștere în multe regiuni din centrul, nordul și apusul Ardealului.

Școala românească de după unire, prin învățătoarele sale, a reușit să reînvie portul național la tineretul școlar în primul rând. Și cum de două de-

(Continuare în pag. 2-a)

O femee va fi numită ministru al Statelor-Unite la Moscova

New-York, 16 (Radio Central). — **Pare pentru prima oară în istoria Statelor Unite, ca o femee să fie numită ministru al Uniunii Nord Americane în străinătate.**

Este vorba de d-na Cecile Broy, de 48 ani, soția unui funcționar consular, fostă profesoară și având o vastă pregătire în chestiunile d-sale.

D-na Broy, mai posedă limbile engleză, franceză, germană și rusă, urmând să fie numită ministru al Statelor Unite la Moscova.

—xXO◆OXx—

Condamnată pentru spionaj

Londra, 16 (Radio-Central). — *Curtea cu juraţi din Edimburg a terminat azi judecarea procesului spioanei Jessie Ioda, de 51 ani.*

Acuzata, a fost condamnată la 4 ani reclusiune.

Polițiști atacați de teroriști în Palestina

Ierusalim, 16 (Rador). — **In regiunea Hebron, s'a dat o luptă între poliție și o bandă de teroriști înarmați.**

Doi polițiști și mai mulți teroriști au fost răniți.

După înapoierea polițiștilor la Hebron, cazarma lor a fost atacată violent cu focuri de armă. Impușcăturile au stârnit o vie emoție în oraș, ai cărui locuitori s'au încuiat în casele lor.

Toate prăvăliile au fost închise.

UN MEMORIU PENTRU PACIFICAREA PALESTINEI

Ierusalim, 16 (Rador). — **Ziarul arab „Addifaa“ anunță că Regii Irakului, Arabiei Saudite și Yemenului au trimis un nou memorandum guvernului britanic cerând să se ia măsuri imediate pentru restabilirea păcii în Palestina.**

Dr. Gh. Marinescu — savantul și omul

de R. SEIȘANU

„In fiecare din noi — spunea Pasteur despre oamenii de știință — există doi oameni: savantul, care, prin observare, experimentare și raționament vrea să înalțe până la cunoașterea lumei și omul simțitor, omul tradiției, credinței și necredinței, omul sentimental...“.

Nu am putea înțelege și pătrunde până în adâncul lor, geneza și evoluția unor personalități de elită, care prin activitatea lor rodnică în domeniul intelectual și moral, au contribuit la progresul științei și al civilizației, dacă n'am stabili o legătură între cei „doi oameni“ ce există în fiecare dintre ele.

De aceea nici personalitatea și activitatea științifică a lui Gh. Marinescu, n'ar putea fi înțeleasă și definită, dacă am lua în seamă numai ceeace aparține „savantului“, făcând abstracție de ceeace a aparținut omului sentimental legat fizicește și sufletește de neamul său, de țara sa, de tradițiile, obiceiurile și credințele strămoșești.

Dacă „savantul“ Gh. Marinescu a urmărit prin studiile și cercetările sale, adevărul, cu scopul de a dezvălui o părticică din misterele naturei, „omul sentimental” dintr'însul, s'a manifestat în toate împrejurările vieței sale, ca mare patriot și cetățean, însuflețit de un ideal național, social și cultural, ca o forță vie morală pusă în serviciul binelui public. El n'a stat închis în laboratorul și biblioteca sa, limitându-și activitatea în studii și cercetări științifice, ci s'a interesat de aproape de problemele naționale, sociale și culturale, și a ținut, de a sa datorie, să contribue la întărirea și înălțarea poporului românesc.

Să vedem cum s'a manifestat acea dualitate de care a pomenit Pasteur în personalitatea prof. Gh. Marinescu.

Ca profesor al Facultății de medicină din București, el a fost unul dintre cei mai strălucițI și conștiincioși, care ținea regulat cursurile cu studenții săi, care muncea intens la clinica sa — ce a voit s'o vadă organizată în condițiile impuse de cerințele specialității sale și ale învățământului — și care căuta să comunice tineretului universitar, entusiasmul său de cercetător al adevărului, spiritul său disciplinat științific, simțul de ordine și al datoriei, dorința de a fi totdeauna în serviciul patriei și al umanității.

Prof. dr. Gh. Marinescu a avut și autoritatea magistrală, ca profesor și savant — magister dixit — și cea morală.

El a desfășurat o uimitoare și rodnică activitate, la catedră, la clinică și laborator; iar prin operile sale științifice, prin cercetările și comunicările importante ce le-a făcut, atât în ședințele Academiei române și celorlalte Academii străine al căror membru a fost, cât și în numeroasele congrese internaționale de medicină, la care participat, a contribuit la sporirea prestigiului științei românești. Numele lui Gh. Marinescu este citat în toate tratatele de medicină străină și mai cu seamă în materie de neurologie el și-a câștigat un loc de frunte printre savanții lumei, prin valoroasele sale cercetări și contribuții științifice.

Adeseori și-a manifestat amărăciunea față de indiferența condamnabilă a oficialității, cu privire la nevoile învățământului medicinei și în special a stăruit continuu să se organizeze clinicile și laboratoarele necesare, acestui învățământ.

Dar, nu numai la noi s'a manifestat această indiferență.

Profesorul și savantul francez, Charles Richet, scriind testamentul său, sub forma unor recomandații și observații, a constatat cum în epoca noastră știința nu ocupă locul ce-l merită și că nici oamenilor de știință nu li se dă atenția cuvenită.

El a scris:

„Instituțiile noastre, preocupările noastre, opiniile noastre, legislațiile noastre, moravurile noastre, n'au dat științei locul ce ea îl merită. De știință depinde viitorul uman. De aceea ar trebui să i se dea cea mai largă parte.

Iată pentru ce, terminând acest testament al unui bătrân profesor, dacă aș avea o dorință de formulat, ar fi aceea de a disocia funcțiunea profesorului și aceea a savantului, care să se ocupe numai de cercetarea științifică, cercetarea în sine, fără grija de aplicațiuni industriale, ce paralizează totul“.

(Continuare în pagina 2 a)

Corpul neînsuflețit al profesorului dr. Gh. Marinescu pe catafalc la facultatea de medicină. In față se vede coroana trimisă de M. S. Regele